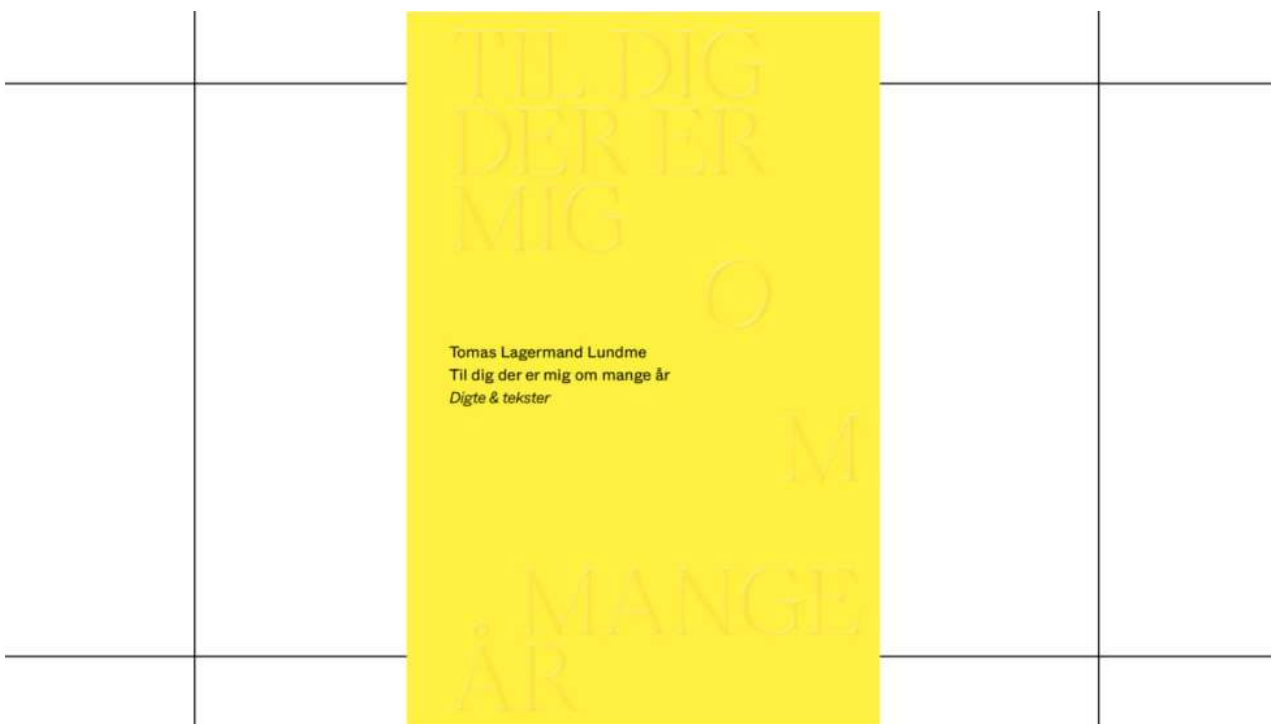

En smerte, der ikke skal være andres

af Michael Frederiksen | jan 29, 2024 | Anmeldelser, Prosa | 0 Kommentarer

I *Til dig der er mig om mange år* skriver Tomas Lagermand Lundme helende om den smerte og den modstand, han og man som homoseksuel har været udsat og fortsat udsættes for. Det er knugende og barsk læsning – men fint doseret med lethed og humor.

Tomas Lagermand Lundme (f. 1973) kunne sidste år fejre 25-års jubilæum som forfatter og har et langt forfatterskab bag sig i så godt som samtlige tekstgenrer siden debuten *Forhud* i 1998: romaner, børnebøger, digte og dramatik foruden essays og kronikker i dagblade som *Politiken* og *Information*. Som oftest med udgangspunkt i sit eget liv skriver han om emner som seksualitet, identitet, selvhad, selvskade, angst og spiseforstyrrelser. Hovedpersonen, fortælleren eller det lyriske jeg er ofte enten navnløs eller hedder Tomas eller Thomas, så det er ikke urimeligt at antage, at stoffet, der bearbejdes, transformeres til skrift, ligger tæt op ad forfatterens eget liv. Og det kan ligne den samme historie, han fortæller igen og igen, og det er det for så vidt også, men på stadig nye måder.

Mulighedernes tid

Til dig der er mig om mange år, der er udkommet på forlaget Arkiv for Detaljer, er en hybridbog, der skiftevis veksler mellem prosatekster og langdigte (hvorfor denne veksling, og ikke bare en af delene, står dog ikke helt så klart efter endt læsning). Prosateksterne er knaldhårde og virker som knytnæveslag i hovedet på læseren – eller det "du", som teksterne er henvendt til. Dette "du" er, som titlen fortæller os, en, som er Tomas om mange år. Men jo i bredere forstand alle LGBT+-personer, der i dag sidder med bogen i hænderne. Han rækker ud *fra* en tid, hvor køn og seksualitet

var tavshed, smerte, sorg og ensomhed, og *ind* i en tid, der er præget af frihed, tolerance og accept (i overvejende grad), drømme, der kan realiseres, "mulighedernes tid", slet og ret.

Der er både et stik af vemod og længsel samt bitter misundelse at spore i de tekster, hvor den LGBT+-person, der vokser op i dag, har væsentligt bedre vilkår end i 1980'erne og -90'erne, hvor bogens jeg foldede drømmenes stækkede faner ud: "Du kan bare være dig uden at tænke over det", "Du skal ikke vente på, at du tør kærligheden. Du kan tage den på dig når som helst" og "Du har en massekultur, der omfavner dig," som det fx lyder i nogle af de konstaterende sætninger. Mens jeget var "tvunget til at spille pik igen og igen til Morten Stig Christensen i *Venner for livet*," har du'et både "*Skam*, *Fucking Åmål*, *It's a Sin*, *Tør altid tårer bort med en handske** og *Call Me By Your Name* indenfor streaming-rækkevidde."

Som ung homoseksuel, der er opvokset med netop disse film og serier, som har haft stor betydning for *min* måde at opdage, undersøge og udforske mit køn og min seksualitet på, forstår jeg også, hvilket privilegium det er at leve i en tid, hvor et væld af kulturprodukter, som ikke er begrænset til film og serier, men også inkluderer bl.a. musik og litteratur, står til ens rådighed, og hvor der er rig mulighed for at finde genkendelse, identifikation og inspiration andre steder end fx kun hos Anne Linnet, Kim Schumacher og Peter Larsen. Noget, som er essentielt, når man som ung leder efter forbilleder og nogle at spejle sig i og se op til, at se andre nuancerede skildringer af, hvordan andre, der ligesom en selv hellere ville bytte glansbilleder end at spille fodbold i frikvarteret, lever deres liv i sin søgen efter anerkendelse af, at også man må være her som den, man nu engang er.

Uafrystelige vidnesbyrd

De lyriske dele af bogen leder med deres knækprosaiske stil tankerne hen på Glenn Bechs manifest *Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet* (2022), med hvem Lagermand Lundme deler flere erfaringer i kraft af seksualiteten: oplevelsen af at være minoritet, udsat, en *outcast*. Men lighederne hører også hurtigt op, for Glenn er vokset op i Horsens og skriver om classesamfundet, at være "provinsbøsse" (med forfatterens eget udtryk) og om at have udlevet sin seksualitet meget sent. Dels som en overlevelsesstrategi for at passe ind og undgå mobning, vold og udskamning, og dels fordi der ikke var det tag-selv-bord af mænd, som Thomas fra Amager til gengæld kunne boltre sig i, nogle gange med sin vilje, andre gange mod sin vilje, for at have "prøvet det", som han skriver: "jeg afprøvede blot kroppen,/ lagde pik og røv til meget,/ for så havde jeg prøvet det,/ er det ikke det,/ som livet handler om."

Det, der aldrig har været en mulighed for Tomas, at skjule sig som homo, hans åbenhed og lyst til at udforske sig selv og sin seksualitet, fører i både ung- og voksendom til voldtægt, overgreb og overfald, der trækker lange spor efter sig – og selvpåført skyld og skam. I en række uafrystelige erindringsstykker får man et indblik ind i et brutalt (homo)miljø med uskrevne koder, hvor det grænsesøgende- og sprængende nu og da og for nogle er normen, og hvor det at prøve sig selv af får fatale konsekvenser for den, der i en ung alder ikke ved bedre og hverken forstår eller formår at sige fra: "der var koderne i Ørstedsparken,/ hvis jeg stod ved legepladsen,/ betød det hård sex,/ det vidste jeg ikke,/ og jeg troede i mange år,/ at det var derfor,/ jeg blev voldtaget der første gang i 1990,/ at jeg selv var ude om det".

1990 var længe før MeToo-bevægelsen og samtykkelovningen, men passager som denne får mig til at ønske en lignende MeToo-revolution blandt homoseksuelle – og i LGBT+-miljøet generelt – og at ruske op i en kultur, hvor uopfordrede *dick pics* på Grindr er reglen snarere end undtagelsen, og hvor det at blive udsat for uønsket intimitet, at blive taget på røven eller pikken, anses for at være legitimt, nærmest et kompliment, når man selv har vovet sig ind på Nevermind, Masken eller Cozy Bar.

Endnu en gang må man bare beundre det mod og den styrke, der skal til nok én gang at vende vrangen på sig selv, som Tomas Lagermand Lundme gør i *Til dig der er mig om mange år*: at granske alt det hårde og det smertefulde, selvhadet,

selvskaderne, mørket og modstanden. Mod at være den, man er, hvis man(d) ikke er, som folk er flest. En modstand, der heldigvis er blevet mindre med tiden, men som desværre stadig er der.**

Det er en stor kvalitet ved bogen, og ved Lundmes skrift, at han skriver så let om det hårde: det ømme og det kærlige, for ej at glemme *humoren*, får plads side om side med smerten og ondskaben, og det er da heller ikke et tilfælde, som forfatteren selv gør opmærksom på, at han også har skrevet en roman med titlen *Når man forveksler kærlighed med en saks*. Det er både en bog om at øve sig i at gå gennem mørket, komme ud på den anden side, men også om at leve med mørket, at blive i det. Og en bog, der samtidig, hvor paradoksalt det end lyder, er fuld af lys og håb.

*Den svenske miniserie fra 2013, der skildrer perioden med aids i 80'ernes Stockholm blandt en gruppe homoseksuelle mænd, baseret på Jonas Gardells romantrilogi af samme navn, der dog rettelig hedder *Tør aldrig tåre bort uden handsker*.

**For nylig kom det frem, at 40 procent af LGBT+-elever i alderen 15-25 år oplever lav livstilfredshed, næsten hver fjerde melder om lavt selvværd, og omtrent hver femte viser tegn på svær angst og depression. Alle tallene er cirka dobbelt så store som hos ikke-LGBT+-elever. (Kilde: VIVE/Information).

Tomas Lagermand Lundme: Til dig der er mig om mange år

INFO

Arkiv for Detaljer

2023

173 sider

Kategorier

Anmeldelser (32)

Artikler (39)

artikler (1)

Biografi (6)

Faglitteratur (9)

Fotobog (2)